7/4030

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.S.Ö.1.01/ 5897 .../11/2004
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.11.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7841 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gönderilen, Iğdır Milletvekili Dursun AKDEMİR'e ait 7/4029, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL'e ait 7/4030 ve Tekirdağ Milletvekili Erdoğan KAPLAN'a ait 7/4031 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sami GÜÇLÜ
Bakan

EKLER :
EK –1 : Görüş 7/4029 (1 adet – 2 sayfa)
EK –2 : Görüş 7/4030 (1 adet – 2 sayfa)
EK –3 : Görüş 7/4031 (1 adet – 2 sayfa)

7/4030

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Kemal DEMİREL**
Bursa Milletvekili

Önerge No : **7/4030**

Bursa ilimiz ve çevre ilçeleri kestane yetiştiriciliği konusunda dünya çapında isim yapmış yerler arasında bulunmaktadır. Özellikte kestane şekeri dünya çapında Bursa adıyla birlikte anılmaktadır. Bursa'mız bu konuda haklı bir yere ulaşmış ve bu yere ulaşmak için yıllar boyu büyük emekler verilmiştir.

Son yıllarda kestane üreticileri ve kestane şekeri imalatçıları ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Yaklaşık olarak 1990'dan beri, Bursa ili ve çevresindeki kestane ağaçlarında ortaya çıkan "dal kanseri" adıyla bilinen bir hastalık kestane ağaçlarını yok etmektedir.

Kestane şekeri imalatçıları kestane ihtiyaçlarını diğer illerden karşılamaya çalışmaktadır. Ancak bu hastalık diğer illerde de ortaya çıkabilmektedir. Yani bir süre sonra bu hastalık ülkemizdeki bir çok kestane üreticisinin sorunu haline gelebilecek bîr hastalıktır.

Kestane üretiminin az olması, kestane şekeri fiyatlarını da arttırmaktadır Bununla birlikte üretim ve tüketim de azalmaktadır. Fiyatların yüksek olması bu güzel ürüne olan talebi düşürebilecektir. Yurt dışına ihraç edilen ürünler arasında olan kestane şekeri, dolaylı yoldan ülke ekonomisine de kötü yönde etki edebilecektir.

Bölgemizdeki kestane üreticilerinin bu hastalıkla ilgili bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi çok önemlidir. Sorunla yüz yüze gelmeden çözüm yollarını bilmek ve tedbirli davranmak hem üreticiler için, hem de ülke ekonomisi için büyük önem taşımaktadır.

SORU 1) Kestane ve kestane şekeri üreticilerinin önemli sorunlarından biri olan ve kestane ağaçlarında görülen "dal kanseri" adli hastalıkla ilgili olarak Bakanlığınızın yaptığı çalışmalar nelerdir?

CEVAP 1) Kestane dal kanseri etmeni Cryphonectria Parasitica mantarı olan bulaşıcı bir kestane hastalığıdır. Başta Amerika'daki kestaneliklerde olmak üzere tüm dünyada kestane üretim alanlarında yayılan ve çok büyük tahribatlar yapan bu hastalık ülkemizdeki Karadeniz, Marmara ve Ege deki üretim alanlarında da önemli zararlar yapmıştır. Hastalığın bu denli yayılması ve tahripkarlığının en büyük sebebi henüz ilaçlı mücadelesinin olmayışından veya bulunamayışından kaynaklanmaktadır. Zaten bu sebeple kanser deyimi kullanılmaktadır. Tüm Dünyada olduğu gibi Ülkemizde de kestane konusunda yapılan çalışmalar Cryphonectria Parasitica mantarı konusunda yoğunlaşmıştır.

Kestane yetiştiriciliği ve hastalıkları ile ilgili çalışmalar Bakanlığımızın çeşitli Araştırma Kuruluşlarında ve Üniversitelerimizin Ziraat Fakültelerinde uzun yıllardan beri yürütülmekte ve yapılan faaliyetler içerisinde kestane yetişme alanlarının bulunduğu illerdeki Tarım İl Müdürlükleri ve Orman Genel Müdürlüğünün kuruluşları da yer almaktadır.

7/4030

Kestane konusundaki çalışmaların koordineli bir biçimde yürütülmesi amacıyla 2002 yılında Ülke çapında oluşturulan Ulusal Kestane Çalışma Gurubu her yıl toplanarak Kestane yetiştiriciliği ve hastalıkları ile ilgili çalışmaları yönlendirmektedir. Bu grubun üyeleri Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Kestane Sanayicileri, Kestane üreticileri ve temsilcileri ile bilim adamlarından oluşmaktadır.

SORU 2) Bu hastalıkla ilgili olarak Bursa ve çevre illerdeki kestane üreticilerine yönelik çalışmalarınız nelerdir?

SORU 3) Özellikle Bursa ve ilçelerinde kestane ve kestane şekeri üreticiliği yapan halkımızın desteklenmesi ve gerekli durumlarda çeşitli konularda bilgilendirilmesi için yaptığınız çalışmalar nelerdir?

SORU 4) Bu hastalıkla ilgili gerekli çalışmalar ne zaman başlatılacaktır?

SORU 5) Bursa kestane şekerinin uzun yıllar boyu hak ederek ulaştığı başarılı yerde kalabilmesi ve adına yakışır değeri koruyabilmesi için Bakanlık olarak neler yapmayı planlıyorsunuz?

CEVAP 2-3-4-5) Bursa'nın sembolü olan, ancak son yıllarda üretimi azalan kestane ve kestane ürünlerinin korunması ve üretiminin teşvik edilmesi konusunda kısa orta ve uzun vadede yapılabilecek çalışmaların belirlenmesi amacıyla Bursa'da Kestane Üretiminin Geliştirilmesi Çalışma Grubu oluşturulmuş olup, bu grupta ildeki kestane üretimi, işlenmesi ve ticareti ile ilgili tüm kurum ve kuruluşlar yer almaktadır.

Ulusal Kestane Çalışma Grubu bünyesindeki kuruluşlarda kestane île ilgili diğer konularda da çok çeşitli araştırma çalışmaları yürütülmektedir. Özellikle kestane meyvelerinin sanayinin değişik tüketim amaçlarına uygunluğunun araştırılması, kestane şekeri yapımına, kestane hamuru ve kestane pastası gibi gıda teknolojisine uygun yeni kestane çeşitlerinin tespit edilmesi çalışmaları da ağırlıklı olarak yürütülmektedir. Bu çalışmalardan elde edilecek olumlu sonuçların Bursa ve çevresindeki kestane üreticilerine ve kestane sanayicilerine intikal ettirilmesi de Bursa'daki Kestane Üretimini Geliştirme Çalışma Grubunun faaliyetleri kapsamındadır.

Kestane Dal Kanseri ile ilgili olarak halihazırda 9 adet araştırma projesi yürütülmektedir.

Kestane Ulusal Çalışma Grubunun kestane kanseri ile ilgili planladığı çalışmalar arasında kestanenin ekolojik istekleri de dikkate alınmak suretiyle;

- Her bölge için ayrı ayrı temiz kestane damızlık alanlarının kurulması,
- Karadeniz, Marmara ve Ege Bölgelerinde kestane gen merkezlerinin kurulması,
- Bozuk kestane orman alanlarının iyileştirilmesi,
- Kapama bahçeler kurularak bu bahçelerde söz konusu hastalığa karşı kontrollü mücadele yapılması,
- Kestane Dal Kanseri konusunda bir broşür çıkarılarak çiftçilerimize dağıtımının yapılması,
- Eğitim ve yayım çalışmaları yapılması

sayılabilmektedir.